

СТАТИСТИКА ДЕРЖАВНОГО ТА ГАРАНТОВАНОГО ДЕРЖАВОЮ БОРГУ УКРАЇНИ

Відповідно до Бюджетного кодексу України, державний борг – це загальна сума боргових зобов'язань держави з повернення отриманих та непогашених кредитів (позик) станом на звітну дату, що виникають внаслідок державного запозичення. Державні запозичення здійснюються з метою покриття дефіциту державного бюджету та рефінансування державного боргу. Право на здійснення державних запозичень в межах, визначених законом про Державний бюджет України, належить державі в особі Міністра фінансів України за дорученням Кабінету Міністрів України. Кабінет Міністрів України визначає основні умови здійснення державних запозичень, у тому числі основні умови кредитних договорів та основні умови випусків і порядок розміщення державних цінних паперів.

Кредити (позики) від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій для реалізації інвестиційних проєктів залучаються державою на підставі міжнародних договорів України і відносяться до державних зовнішніх запозичень. Управління державним боргом здійснюється Міністерством фінансів України в межах повноважень, визначених законодавством України [1].

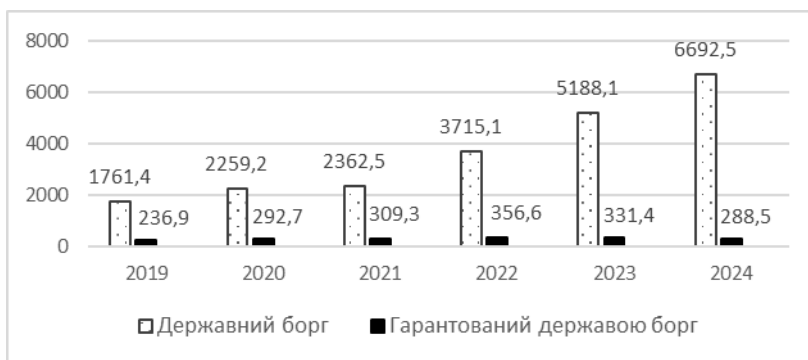

Рисунок 1 – Динаміка державного та гарантованого державою боргу України, млрд.грн. Побудовано за [1]

Динаміка рисунку 1 демонструє значне зростання державного боргу з 1761,4 млрд.грн. до 6692,5 млрд.грн. (більше у 3,8 раза) у 2024 році.

Гарантований державний борг становить 288,5 млрд.грн у 2024 році проти 236,9 млрд.грн у 2019 році (ріст на 21,8%).

В структурі державного боргу значна частка (більше 70% у 2024 р.) припадає на зовнішній державний борг (див.рис.2). При збільшенні зовнішніх запозичень необхідно враховувати, що вони є більш ризикованими, ніж внутрішні, котрі є більш вартісними.

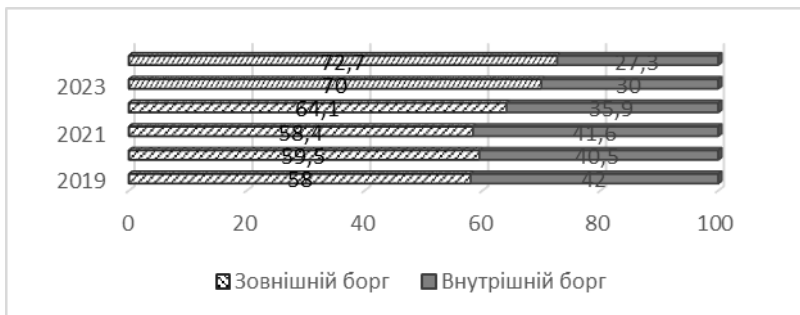

Рисунок 2 - Структура державного боргу України за 2019-2024 роки, %.
Побудовано за [1]

В період фінансової кризи, війни, погіршення економічної ситуації відбувається девальвація національної валюти, що може спричинити недостатність запозичень для обслуговування боргу. При внутрішньому запозиченню держава обирає більш дорогі позики, проте захищає себе від подальшого їх здорожчання в результаті курсових коливань [2, С.16]

Оптимізація боргової політики України вимагає розробки та впровадження комплексної стратегії, яка об'єднуватиме завдання вдосконалення нормативно-правової бази та інституційного забезпечення боргової політики, удосконалення управління державним боргом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Державний борг та гарантований державою борг. Міністерство фінансів України. Режим доступу: <https://mof.gov.ua/uk/derzhavnij-borg-ta-garantovanij-derzhavju-borg>
2. Дорошенко О. О. Державний борг України: сутність та методи управління. Інвестиції: практика та досвід. 2014. № 20. С. 14–18.